

WAT MOET JE WETEN OVER DE KEURING VAN SERRESPUITEN?

De publicatie van een nieuw Koninklijk Besluit zorgde ervoor dat de keuring van spuittoestellen in de serreteelt weer werd opgestart. In dit artikel zoomen we in op de aspecten die in de toekomst bijkomende aandacht vragen. – Johan Declercq, ILVO

Met het KB van 5 april 2011 werd de keuring van spuittoestellen in de serreteelt, zowel tuinbouw als sierteelt, definitief opgestart. Op dit ogenblik is al twee derde van de aangegeven toestellen gekeurd (ongeveer 450). Hierdoor kunnen we ons een duidelijk beeld vormen van de staat waarin de toestellen zich bevinden en van de punten die in de toekomst bijkomende aandacht vereisen. Een aantal toestellen moet nog voor de eerste keer gekeurd worden. Daarom vermelden we kort hoe de keuring praktisch gebeurt en hoe je een aangifte van een toestel moet doen.

Niet-keuringsplichtige spuiten

Aangezien het gamma keuringsplichtige spuittoestellen zeer uitgebreid is, is het eenvoudiger een overzicht te geven van de toestellen die op dit ogenblik niet gekeurd hoeven te worden.

Het nieuw KB van 7 november 2011, een wijziging van het KB van 5 april, ontheft enkel nog 2 types toestellen van de

keuringsplicht. Dat zijn de rug- en de lansspuittoestellen.

Rugspuit Deze toestellen kunnen bij normaal gebruik, als gevolg van hun kenmerken, door een persoon gedragen worden. Onder deze noemer kunnen we niet alleen het klassieke rugspuitje indelen, maar ook rugspuiten met motorische verneveling, gedragen proefspuitjes en diverse handgedragen toestellen.

Lansspuit Dit zijn spuittoestellen die over maximaal 2 op het einde van een lans gemonteerde spuitdoppen beschikken waarbij de richting en de oriëntatie van de straal worden bepaald door de bediener.

.....
Iedere gebruiker van een spuittoestel dat keuringsplichtig is, heeft meldingsplicht.
.....

Onder deze noemer vallen alle types spuittoestellen die enkel en alleen in combinatie met een lans gebruikt worden. Alle andere toestellen die niet onder beide categorieën vallen, zijn dus keuringsplichtig!

Overmaken van een nieuwe aangifte

Iedere gebruiker van een spuittoestel dat keuringsplichtig is, heeft meldingsplicht. Dit betekent dat de eigenaar zelf het initiatief moet nemen indien hij in het bezit is van een keuringsplichtig spuittoestel. Hiervoor neem je best contact op met de dienst Keuring spuittoestellen van het ILVO. Voor meldingen is er een speciaal formulier. Een aangifte kan ook gebeuren via de website www.ilvo.vlaanderen.be/keuringspuittoestellen (tabblad aangiftes). Eenmaal de aangifte op het secretariaat van de keuring binnen is, ontvangt de eigenaar per post een bewijs van aangifte. Na ontvangst van dit origineel ondertekende bewijs mag het toestel gebruikt worden. Dit bewijs van

aangifte kan ook gebruikt worden voor opname in diverse lastenboeken zolang het toestel nog niet gekeurd werd en er bijgevolg nog geen geldig keuringscertificaat ter beschikking is.

Hoe verloopt de keuring?

Wie een akkerbouw- of boomgaardspuit heeft, moet zich met zijn spuit aanmelden op een afgesproken plaats in de gemeente van de landbouwer of fruitteler (groepage). Deze manier van werken heeft als voordeel dat men de werkingskosten van de keuring kan drukken, waardoor de keuringskost laag blijft.

Aangezien de spuittoestellen van de meeste tuinbouwers en siertelers (serrebedrijven) niet verplaatsbaar zijn en deze toestellen ook bij vriesweer gekeurd kunnen worden, keurt het ILVO deze serretoestellen in de kalmere wintermaanden (februari-maart) op het bedrijf zelf. Om het tijdverlies die de verplaatsingen met zich meebrengen te compense-

Spuiten die moeilijk kunnen verplaatst worden, keurt het ILVO op het bedrijf zelf.

ren, rekent men een extra verplaatsingskost aan van 40 euro per bezoek. Vijftien dagen voor de uiteindelijke datum waarop de keuringsdienst langskomt, ontvangt de eigenaar een oproepingsbrief. Daarin vindt hij de datum en geschatte uur waarop de dienst zal langskomen. In deze oproepingsbrief staat alle noodzakelijke informatie met betrekking tot de keuring (voorwaarden, gronden van afkeuring en prijzen). Het is dan ook van het aller-grootste belang dat je deze oproepingsbrief aandachtig leest.

Als de tuinbouwer of sierteler toch naar de groepage wil komen (geen verplaatsings-

kost), dan kan dit op voorwaarde dat het aangeboden spuittoestel verplaatsbaar is en dat het ook effectief kan spuiten op de keuringslocatie. Belangrijk om te vermelden is dat het spuittoestel op de keuringslocatie niet van het transportmiddel geladen kan worden. De keuring zal bijgevolg op het transportmiddel moeten gebeuren. Voorzie voor de test van het toestel op de vrachtwagen of aanhangwagen voldoende ruimte rond het spuittoestel en zorg ervoor dat de laadruimte volledig open is. Bovendien moet je er rekening mee houden dat er effectief gespoten zal worden, waardoor de vrachtwagen of aanhangwagen nat zal worden.

Overzicht van de keuringsresultaten

In totaal zijn er al 462 serrespuiten gekeurd, goed voor ongeveer een derde van de op dit ogenblik aangegeven machines. Slechts 19 toestellen (4,1%) werden afgekeurd en moesten binnen de 4 maanden herkeurd worden. Dit lage percentage is in hoofdzaak te wijten aan het keuringsprotocol voor tuinbouw en sierteelt dat voor de eerste keuringscyclus zeer soepel werd opgesteld. De komende keuringscyclus zal dit protocol aangescherpt worden om een uitlijning te bekomen met het gangbare protocol keuring veldspuiten en boomgaardspuiten. Hieronder vatten we de meest voorkomende vastgestelde gebreken samen, onderverdeeld in 3 klassen.

Klasse 1-gebreken Deze resulteren in een afkeuring. De gebreken moeten binnen de 4 maanden worden hersteld. Na de afkeuring ontvangt de eigenaar een voorlopig certificaat, en de keuringsdienst komt binnen de 4 maanden langs om het toestel opnieuw te keuren.

De meeste afkeuringen waren te wijten aan een slecht werkende manometer (37,2%) of door het ontbreken ervan (4,7%). Elk spuittoestel moet voorzien zijn van een correct werkende manometer. Is deze niet aanwezig, of wijkt de manometer meer dan 10% af, dan wordt het toestel afgekeurd.

Bij losse spuitboompjes die aangesloten worden op een vaste drukeenheid door middel van een haspel of via vaste leidingen met aftakpunten in de serre, ontbreekt ook dikwijls een manometer op het spuitboompje. Wanneer enkel op de drukeenheid een manometer gemonteerd is, dan wordt het toestel voorlopig niet afgekeurd. Hou er echter rekening mee dat bij de volgende keuringscyclus wel een manometer op het spuitboompje moet aanwezig zijn. Doordat er in de leidingen aanzienlijke drukverliezen kunnen optreden, zal de druk ter hoogte van de

spuitboom een stuk lager liggen dan deze die bij de drukeenheid is ingesteld. Voor een goede afstelling ter hoogte van de spuitboom is het dus belangrijk de druk ter hoogte van de spuitboom te kennen en moet er bijgevolg een manometer gemonteerd worden.

Daarnaast stelt men veel problemen vast met de gemonteerde doppenreeks (32,5%). Meestal gaat het om slijtage van de doppenset. Je kan zelf nagaan of de doppen al dan niet versleten zijn door een vaste druk in te stellen (bijvoorbeeld 2 bar) en de verspoten vloeistof onder elke dop gedurende 1 minuut op te vangen.

Vervolgens reken je het gemiddelde van de opgevangen hoeveelheden uit en vergelijk je dit gemiddelde met het nominaal debiet dat de doppen moeten geven. Is er een afwijking van meer dan 5%, dan zijn de doppen aan vervanging toe.

Soms worden er ook problemen vastgesteld met de homogeniteit van de gemonteerde doppenreeks. Alle gemonteerde doppen moeten van hetzelfde type, merk en maat zijn. Enkel voor verticale spuitboomen is links-rechts assymetrie toegestaan.

Bovenstaande afkeuringen kunnen vermeden worden doordat de keuringsdienst de kans biedt om een nieuwe reservemanometer en/of reservedoppenset op te nemen in de keuring. Wanneer de manometer en/of doppenset op het toestel defect is, dan wordt het toestel meteen goedgekeurd met het correct werkende reservemateriaal, op voorwaarde dat het afgekeurde materiaal aan de keuringsdienst wordt afgestaan. Het is dus raadzaam om bij de minste twijfel per spuittoestel een reservemanometer en/of reservedoppenset aan te schaffen en mee nemen.

Verder werd ook een aantal toestellen afgekeurd door een gescheurd luchtklokmembraan (13,9%). Wanneer het luchtklokmembraan gescheurd is, kan dit nadelige gevolgen hebben voor de stabiliteit van de spuitdruk. Je kan zelf gemakkelijk zien of het membraan gescheurd is door met een draaiende pomp op het luchtventiel te drukken. Wanneer er spuitvloeistof uit het ventiel komt, dan is het membraan gescheurd en moet het worden vervangen.

In laatste instantie werd een aantal toestellen afgekeurd omdat ze grote lekken (11,6%) hadden. Vaak ging het om lekken in leidingen, maar ook ter hoogte van pomp en koppelingen doen zich vaak problemen voor.

Klasse 2-gebreken Dit zijn gebreken waarvoor men de spuit niet afkeurt, maar de gebreken moeten bij de volgende

keuring (3 jaar nadien) wel hersteld zijn. Zijn deze gebreken na 3 jaar nog steeds niet hersteld, dan volgt een afkeuring. De meeste opmerkingen werden gegeven voor lekken (34,9%). Het gaat om kleinere lekken die binnen de wettelijk toegestane marge vallen. Op de tweede plaats gaat het opnieuw om problemen met doppen (14,5%). Het gaat om enkele doppen die versleten zijn, maar waarbij het gemiddeld debiet van de doppen nog voldoet. Er werden ook vrij veel opmerkingen gegeven omtrent de correcte werking van het antidrupsysteem (8,6%). Meestal is dit eenvoudig zelf op te lossen door nieuwe membraantjes te monteren in het antidruplichaampje. Bij afwezigheid van een antidrupsysteem wordt enkel een klasse 3-opmerking gegeven, dit is een niet-bindende raadgeving. Als vierde belangrijke opmerking in klasse 2 werd de afwezigheid van een beschermkap op de pompgroep vastgesteld (7,9%). Het is van groot belang alle

Standaardspieledoppen gerangschikt volgens maat. Zorg dat alle gemonteerde doppen van hetzelfde type, merk en maat zijn. Hou bij twijfel een reservedoppenset bij de hand. Je spuit kan dan goedgekeurd worden, op voorwaarde dat het afgekeurde materiaal aan de keuringsdienst wordt afgestaan. - Bron: ILVO

bewegende onderdelen voldoende af te schermen om zo ongevallen te vermijden. Verder stelde men nog een groot aantal verschillende klasse 2-gebreken vast die minder frequent voorkwamen. De meeste hadden te maken met problemen die zich situeerden ter hoogte van de spuitboom, zoals hindernissen in het spuitbeeld, niet goed gepositioneerde dophouders en speling op bewegende delen. Bij meerdere spuittoestellen waren er problemen ter

hoogte van het regelblok, denk aan een slecht of niet-werkende drukregelaar en defecte afsluitkranen. Tot slot werden er ook af en toe drukverschillen opgemeten op de spuitboom. Het ging om drukverschillen binnen eenzelfde spuitboomsectie, maar ook tussen verschillende secties onderling. Dit leidt tot een onevenwichtig spuitbeeld, waardoor de bespuitingen minder goed zijn.

Klasse 3-gebreken Dit zijn niet-bindende opmerkingen die de toestand en de algemene werking van het spuittoestel moeten verbeteren. Alhoewel je deze opmerkingen niet hoeft na te leven, kunnen ze toch in aanzienlijke mate de werking van het spuittoestel verbeteren. Men stelde vrij vaak vast dat het schaalbereik van de gemonteerde manometer niet in verhouding stond tot de gebruikte spuitdruk op het toestel. Gebruik je een manometer van 0 tot 100 bar voor een toestel dat slechts gebruikt wordt bij een druk van maximaal 10 bar, dan vervang je die beter door een manometer met schaalbereik 0 tot 10 bar. Zo kan je de druk nauwkeuriger instellen.

Veel spuittoestellen hadden geen filter of enkel een grove filter in de aanzuigleiding. Aangezien men vaak met kleine dopmaten werkt, is het raadzaam in de persleiding een fijne filter te monteren die aangepast is aan de dopmaat. Zo kan je verstoppingen vermijden.

Verder waren er nog enkele opmerkingen die minder frequent voorkomen, zoals een moeilijk leesbare of niet-aanwezige inhoudsmarkering, drukschommelingen en kleine krommingen van de spuitboom. ■

Voor meer informatie kan je terecht bij het ILVO, tel. 09 272 27 57, e-mail keuringspuit@ilvo.vlaanderen.be of op www.ilvo.vlaanderen.be/keuringspuittoestellen.

1 Voor een keuring op het bedrijf wordt 40 euro extra aangerekend. **2** Bewegende delen van de pomp moeten een beschermkap hebben.